

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: October/November-2022
Sociology (Optional) Paper-XI
SOCO11: Sociology of Religion

Day and Date: Monday, 19/12/2022
Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Shrinivas studied the -----tribe from a religious point of view.
A)Gond B)Koorg C)Nayar D)Rural
- 2 According to -----religion is an obstacle to social change.
A)Max Weber B)Auguste Comte C)Karl Marks D)Durkheim
- 3 Personal and social ethics is a -----.
A)Dharma B)Dhamma C)Karma D)Dukha
- 4 According to -----religion serves the function of supporting the unequal stratification in capitalist society.
A)Durkheim B)M.N.Shrinivas C)Karl Marks D)None of these
- 5 -----is the degree of peoples interest and participation in religious activities.
A)Religiosity B)Religion beliefs C)Ritual D)None of these
- 6 The book Elementary forms of Religious Life is written by-----.
A)Max Weber B)Karl Marks C)Wilfredo Pareto D)Emile Durkheim
- 7 The book Religion of India is written by-----.
A) Max Weber B)Scot C)Giddis D)Homony
- 8 The book Sarvajnik Satyadharma is written by-----.
A)V.R.Shinde B)Jotiba Phule C)Savitribai Phule D)Javaharlal Nehru
- 9 Dr.Babasaheb Ambedkar accepted-----.
A)Bouddhism B)Christi C)Hindu D)Muslim
- 10 Durkheim was initiated into-----.
A)Yahudi B)Christi C)Jain D)Judaism

- 11 -----is the holy book of Hinduism
A)Blibal B)Kuran C)Veda D)Panchashil
- 12 Prayer in Islam is called-----.
A)Prayer B)Pooja C)Japa D) Namaj
- 13 Jain population is mostly found in-----society.
A)Rural B)Tribal C)Urban D)Foreign
- 14 -----is the 24th Tirthankar in Jainism.
A)Sambhavnath B)Kunthunath C)Parshwanath D)Vardhaman Mahavir
- 15 -----is the 10th Guru of Sikhism.
A)Gurunanak B)Guru Govindsing c)Parshvanath D)Rushabhdev

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the concept of religion .
- 2 write the characteristics of religion.
- 3 Write Durkheim's definition of religion & write a refutation of Durkheim's realism & naturalism .
- 4 Write the rise and spread of Jainism

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Write the practical importance of sociology of religion .
- 2 Write the meaning & evolution of religion by Dr.Babasaheb Ambedkar .
- 3 Write the rites & rituals in Hinduism .
- 4 Explain Shivdharma .

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain Mahatma Phule's Satyashodhak samaj
- 2 Write the characteristics of Bouddhism .

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 श्रीनिवास यांनी-----जमातीचा धार्मिक दृष्टीकोनातून अभ्यास केला .
अ)गोंड ब)कुर्ग क)नायर ड)ग्रामीण
- 2 -----यांच्या मते धर्म हा सामाजिक परिवर्तनातील अडथळा आहे.
अ)मॅक्स वेबर ब)ऑगस्ट कॉम्प्ट क)कार्ल मार्क्स ड)दुर्खीम

- 3 वैयक्तिक व सामाजिक निती म्हणजे-----होय .
अ)धर्म ब)धम्म क)कर्म ड)दुःख
- 4 १३)-----मते धर्म हा भांडवलशाही समाजातील विषम स्तरीकरणाचे समर्थन करण्याचे कार्य पार पाडतो .
अ)दुर्खीम ब)एम.एन.श्रीनिवास क)कार्ल मार्क्स ड)यापैकी नाही
- 5 धार्मिक क्रियांमध्ये लोकांना असणारा रस व त्यातील सहभागाचे प्रमाण म्हणजे-----होय.
अ)धार्मिकता ब)धर्मश्रद्धा क)कर्मकांड ड)यापैकी नाही
- 6 Elementary forms of religious life हे पुस्तक-----यांनी लिहिले.
अ)मॅक्स वेबर ब)कार्ल मार्क्स क)विल्फ्रेडो पॅरेटो ड)एमिल दुर्खीम
- 7 रिलिजन ऑफ इंडिया हा ग्रंथ-----यांनी लिहिला.
अ)मॅक्स वेबर ब)स्कॉट क)गिद्दीस ड)होमोनी
- 8 सार्वजनिक सत्यधर्म हा ग्रंथ-----यांनी लिहिला .
अ) वि.रा.शिंदे ब)जोतीबा फुले क)सावित्रीबाई फुले ड)जवाहरलाल नेहरू
- 9 डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांनी-----धर्माचा स्वीकार केला .
अ)बौद्ध ब)ख्रिस्ती क)हिंदू ड)मुस्लिम
- 10 दुर्खीमने-----धर्माची दीक्षा घेतली .
अ)यहुदी ब)ख्रिस्ती क)जैन ड)ज्यू
- 11 हिंदू धर्माचा-----हा पवित्र ग्रंथ आहे .
अ)बायबल ब)कुराण क)वेद ड)पंचशील
- 12 इस्लाममधील धर्म आचरणास-----म्हणतात.
अ)प्रार्थना ब)पूजा क)जप ड)नमाज
- 13 जैन लोकसंख्या जास्त प्रमाणात-----समाजात आढळते.
अ)ग्रामीण ब)आदिवासी क)शहरी ड)परदेशी
- 14 -----हे जैनधर्मातील २४ वे तीर्थंकर आहेत .
अ)संभवनाथ ब)कुंथुनाथ क)पार्श्वनाथ ड)वर्धमान महावीर
- 15 शीख धर्माचे १० वे गुरु-----आहेत.
अ)गुरुनानक ब)गुरु गोविंदसिंग क)पार्श्वनाथ ड)ऋषभदेव

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 धर्माची संकल्पना स्पष्ट करा.
- 2 धर्माची वैशिष्ट्ये लिहा .
- 3 दुर्खीमची धर्माची व्याख्या लिहून दुर्खीमचे सर्वात्मावाद व निसर्गवादाचे खंडन लिहा .
- 4 जैन धर्माचा उदय आणि प्रसार लिहा .

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 धर्माच्या समाजशास्त्राचे व्यावहारिक महत्व लिहा .
- 2 डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचा धर्माचा अर्थ व उत्क्रांती लिहा .
- 3 हिंदू धर्मातील धार्मिक विधी व कर्मकांड लिहा .
- 4 शिवधर्माचे विवेचन करा .

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 महात्मा फुले यांच्या सत्यशोधक समाजाचे विवेचन करा .
- 2 बौद्ध धर्माचे वैशिष्ट्ये लिहा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct./Nov.-2022
Sociology (Optional) Paper-XI
SOCO11: Sociology of Religion

Day and Date: Monday, 19/12/2022
Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 श्रीनिवास यांनी-----जमातीचा धार्मिक दृष्टीकोनातून अभ्यास केला .
अ)गोंड ब)कुर्ग क)नायर ड)ग्रामीण

Option 2

2 -----यांच्या मते धर्म हा सामाजिक परिवर्तनातील अडथळा आहे.
अ)मॅक्स वेबर ब)ऑगस्ट कॉम्प्ट क)कार्ल मार्क्स ड)दुर्खीम

Option 3

3 वैयक्तिक व सामाजिक निती म्हणजे-----होय .
अ)धर्म ब)धम्म क)कर्म ड)दुःख

Option 2

4 १३)-----मते धर्म हा भांडवलशाही समाजातील विषम स्तरीकरणाचे समर्थन करण्याचे कार्य पार पाडतो .
अ)दुर्खीम ब)एम.एन.श्रीनिवास क)कार्ल मार्क्स ड)यापैकी नाही

Option 3

5 धार्मिक क्रियांमध्ये लोकांना असणारा रस व त्यातील सहभागाचे प्रमाण म्हणजे-----होय.
अ)धार्मिकता ब)धर्मश्रद्धा क)कर्मकांड ड)यापैकी नाही

Option 1

6 Elementary forms of religious life हे पुस्तक-----यांनी लिहिले.
अ)मॅक्स वेबर ब)कार्ल मार्क्स क)विल्फ्रेडो पॅरेटो ड)एमिल दुर्खीम

Option 4

- 7 रिलिजन ऑफ इंडिया हा ग्रंथ-----यांनी लिहिला.
अ)मॅक्स वेबर ब)स्कॉट क)गिद्दीस ड)होमोनी
Option 1
- 8 सार्वजनिक सत्यधर्म हा ग्रंथ-----यांनी लिहिला .
अ) वि.रा.शिंदे ब)जोतीबा फुले क)सावित्रीबाई फुले ड)जवाहरलाल नेहरू
Option 2
- 9 डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांनी-----धर्माचा स्वीकार केला .
अ)बौद्ध ब)ख्रिस्ती क)हिंदू ड)मुस्लिम
Option 1
- 10 दुर्खीमने-----धर्माची दीक्षा घेतली .
अ)यहुदी ब)ख्रिस्ती क)जैन ड)ज्यू
Option 4
- 11 हिंदू धर्माचा-----हा पवित्र ग्रंथ आहे .
अ)बायबल ब)कुराण क)वेद ड)पंचशील
Option 3
- 12 इस्लाममधील धर्म आचरणास-----म्हणतात.
अ)प्रार्थना ब)पूजा क)जप ड)नमाज
Option 4
- 13 जैन लोकसंख्या जास्त प्रमाणात-----समाजात आढळते.
अ)ग्रामीण ब)आदिवासी क)शहरी ड)परदेशी
Option 3
- 14 -----हे जैनधर्मातील २४ वे तीर्थंकर आहेत .
अ)संभवनाथ ब)कुंथुनाथ क)पार्श्वनाथ ड)वर्धमान महावीर
Option 4
- 15 शीख धर्माचे १० वे गुरु-----आहेत.
अ)गुरुनानक ब)गुरु गोविंदसिंग क)पार्श्वनाथ ड)ऋषभदेव
Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 धर्माची संकल्पना स्पष्ट करा.
Ans:
- 2 धर्माची वैशिष्ट्ये लिहा .
Ans:
- 3 दुर्खीमची धर्माची व्याख्या लिहून दुर्खीमचे सर्वात्मावाद व निसर्गवादाचे खंडन लिहा .
Ans:
- 4 जैन धर्माचा उदय आणि प्रसार लिहा .

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 धर्माच्या समाजशास्त्राचे व्यावहारिक महत्व लिहा .

Ans:

2 डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचा धर्माचा अर्थ व उत्क्रांती लिहा .

Ans:

3 हिंदू धर्मातील धार्मिक विधी व कर्मकांड लिहा .

Ans:

4 शिवधर्माचे विवेचन करा .

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 महात्मा फुले यांच्या सत्यशोधक समाजाचे विवेचन करा .

Ans:

2 बौद्ध धर्माचे वैशिष्ट्ये लिहा.

Ans:

*****